

STORTINGET

Representantforslag 274 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Nicholas Wilkinson, Eirik Faret Sakariassen
og Karin Andersen

Dokument 8:274 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Nicholas Wilkinson, Eirik Faret Sakariassen og Karin Andersen om likhet for loven for rusbehand- ling, psykiatri og somatikk under innleggelse i behandlingsinstitusjoner

Til Stortinget

Bakgrunn

Personer som er innlagt ved psykiatriske behandlingsinstitusjoner eller rusinstitusjoner, får redusert uføretrygden etter tre måneders innleggelse. Slik er det ikke for de som har opphold i somatiske sykehusavdelinger. Forslagsstillerne ønsker likhet for loven, slik at pasienter får samme tilbud og rettigheter og ikke skal bli trukket i ytelse under innleggelse verken i rusinstitusjoner, psykiatriske institusjoner eller somatiske sykehus.

Fontene og FriFagbevegelse har nylig skrevet om Hege som ble nødt til å skrive seg ut fra rusinstitusjonen ved Blå Kors Borgestadklinikken fordi hun ikke hadde råd til å være innlagt, som følge av dagens lovverk. Lovverket tillater at Hege og andre i hennes situasjon blir trukket i uføretrygden og må velge mellom økonomi og hjelp. Ansatte forteller at de opplever regelverket for strengt, og Mental Helse har gitt uttrykk for sterk bekymring for at pasienter i somatikken og i psykiatrien gis en rangordning, hvor psykiatriske pasienter blir annenrangs pasienter som får avkortning i sin ytelse. Forskjellsbehandlingen av somatiske og psykiske sykdommer rammer pasientenes helse, og kan ha alvorlige kon-

sekvenser for de som har behov for helsehjelp og som blir satt i et dilemma mellom økonomi og hjelp.

Personer som mottar uføretrygd, eller enkelte andre ytelser, får ytelsen redusert under opphold i en institusjon med fri kost og losji under statlig ansvar. Uføretrygden blir ikke redusert under opphold i somatiske sykehusavdelinger. Uføretrygd gis uten reduksjon i innleggelsesmåneden og de tre påfølgende månedene. Deretter blir uføretrygden redusert og skal under oppholdet utgjøre 14 prosent av uføretrygden, men minst 45 prosent av grunnbeløpet i folketrygden. I lovverket gis det mulighet til unntak for de som forsørger ektefelle og barn, og ved faste og nødvendige utgifter til bolig. Utfordringen med dette er at pasienter som er enslige og eksempelvis har høy annen gjeld, rammes av bestemmelsen og blir tvunget til å velge mellom fortsatt institusjonsopphold og betaling av gjeld. På tross av at Nav og kreditorer kan velge å vise pasientene velvilje ved reduksjon av ytelser under opphold, vil ikke dette være likt for alle.

Unntaket for reduksjon ved opphold på somatiske sykehusavdelinger kom inn som følge av at Stortinget ba regjeringen legge frem forslag om å oppheve regelen om reduksjon ved opphold på somatisk sykehus, jf. Ot.prp. nr. 8 (1996–97) Om lov om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover, herunder oppfølging av Velferdsmeldingen. Loven har senere blitt justert av Stortinget ved behandlingen av Prop. 66 L (2013–2014) jf. Innst. 289 L (2013–2014), om tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for ofentlig tjenestepensjon. Ved denne behandlingen foreslo Sosialistisk Venstreparti sammen med Arbeiderpartiet og Senterpartiet å utrede konsekvensene av å likebehandle personer som er innlagt i psykiatriske sykehusavdelinger, og personer som er innlagt i somatiske

sykehusavdelinger, slik at begge pasientgrupper fritas for reduksjon i sine ytelser fra folketrygden. Forslaget ble den gang nedstemt. Nå er det på høy tid å sørge for at personer som sliter med psykiske lidelser og rus, kan få muligheten til å få den hjelpen de trenger, uten å oppleve trekk i ytelse som følge av behandlingsopphold i institusjon.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag til endringer i lov om folketrygd som sikrer likebehandling av personer som er innlagt i psykiatriske behandlingsinstitusjoner eller rusinstitusjoner, og personer som er innlagt i somatiske sykehusavdelinger, slik at begge pasientgrupper fritas for reduksjon i sine ytelser fra folketrygden.

8. april 2021

Nicholas Wilkinson

Eirik Faret Sakariassen

Karin Andersen